

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-19119/2012-ERU

V Jihlavě dne 23. ledna 2013

Číslo jednací: 19119-6/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-19119/2012-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 31. prosince 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost ZEMASTAV s.r.o., IČ: 27772314, se sídlem Frýdecká 708/462, 719 00 Ostrava - Kunčice, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost ZEMASTAV s.r.o., IČ: 27772314, se sídlem Frýdecká 708/462, 719 00 Ostrava - Kunčice, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 24. července 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“, kdy při provádění těchto prací došlo k poškození středotlakového plynovodu PE d 63, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, dopustil správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti ZEMASTAV s.r.o., IČ: 27772314, se sídlem Frýdecká 708/462, 719 00 Ostrava - Kunčice, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 25 000 Kč** (slovy: dvacet pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí

na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 18012.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti ZEMASTAV s.r.o., IČ: 27772314, se sídlem Frýdecká 708/462, 719 00 Ostrava - Kunčice, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 180121.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 31. prosince 2012 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností ZEMASTAV s.r.o., IČ: 27772314, se sídlem Frýdecká 708/462, 719 00 Ostrava - Kunčice (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 24. července 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“, kdy při provádění těchto prací došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 29. října 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu [REDAKCE] ze dne 18. října 2012, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 29. října 2012 místní šetření a byl z něho pořízen záznam [REDAKCE]. Při provedeném šetření byly účastníkovi řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 24. července 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 191 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut), v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu k šesti odběratelům.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, tj. společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., IČ: 27935311, se sídlem Plynárenská 499/1, 657 02 Brno, který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu. Zjištěné skutečnosti o důsledcích počínání účastníka řízení v ochranném pásmu zařízení distribuční soustavy jsou zaznamenány v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení [redacted] ze dne 24. července 2012 a v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení [redacted] ze dne 25. července 2012. O provedeném poškození plynárenského zařízení byl pořízen písemný záznam do Denního záznamu stavby ke dni 24. července 2012 na listu č. 546601.

Šetřením Úřadu bylo zjištěno, že stavebně technická činnost byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení vydaného speciálním stavebním úřadem, Městským úřadem Hlučín, odbor životního prostředí a komunálních služeb, se sídlem Mírové náměstí 23, 748 01 Hlučín, dne 21. února 2011 [redacted] ke zřízení vodního díla na vymezených pozemcích katastrálního území Hať, a to ve shodě ověřeného záměru investora (obec Hať, IČ: 00635511, se sídlem Lipová 86, 747 16 Hať). Před započítím stavebních prací byly vzájemné vztahy mezi účastníky výstavby, tedy subjektem v postavení objednatele stavby vodního díla, tj. společností VOKD, a.s., se sídlem Nákladní 1/3179, 702 80 Ostrava, a subjektem v postavení zhotovitele stavby, tj. účastníka řízení, upraveny smlouvou o dílo č. smlouvy zhotovitele 142, ze dne 26. dubna 2012.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla zhotoviteli stavby prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu staveniště, stavebního povolení, protokolu o vytyčení plynárenského zařízení a příslušné projektové dokumentace. Stanovisko k existenci sítí bylo vyžádáno a dne 4. ledna 2012 správcem plynárenského zařízení vydáno [redacted]. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. v zájmovém území výstavby provedeno barvou, jak vyplývá z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 18. května 2012 s platností dvou měsíců. S polohou inženýrských sítí spolu s podmínkami provádění výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení byli zaměstnanci účastníka řízení prokazatelně

seznámení, což potvrdili svým podpisem v Instruktaži BOZP a PO na stavbě Kanalizace – Hať.

K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo dle vyjádření účastníka řízení při odstraňování zeminy pro realizaci nové kanalizace, kdy při dočištění výkopu byl zachycen středotlaký plynovod bagrem. Přípojka byla vytyčena, v době poškození nebyla neodkryta. Práce byly prováděny svévolně zaměstnancem bez předchozího pokynu k zahájení činnosti. Uvedené skutečnosti byly potvrzeny zástupcem účastníka řízení, [REDAKCE], projektovým manažerem, v Záznamu o místním šetření ze dne 29. října 2012.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu a jsou uvedeny také v Protokolu [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 21. listopadu 2012, se kterým byl zástupce účastníka řízení, Ing. Jaromír Kukulka, jednatel, téhož dne prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu, a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu o výsledku kontroly nikterak nevyjádřil, ani nevznesl námitky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 19119-1/2012-ERU dne 31. prosince 2012 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení, ani nenavrhnul žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 4. ledna 2013 kontrolní spis, [REDAKCE], o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 19119-3/2012-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu [REDAKCE] za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplnil.

Dne 7. ledna 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 19119-4/2012-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům

rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Dne 18. ledna 2013 bylo zástupci účastníka řízení, Ing. Jaromíru Kukulkovi, jednatelem společnosti, umožněno nahlédnout do spisu, o čemž byl vyhotoven protokol o nahlédnutí do spisu č. j. 19119-5/2012-ERU. Po seznámení se spisem se účastník řízení k posuzované věci nevyjádřil.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení, ani nenavrhl provedení dalších důkazů a neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplně a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Zemní práce v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509 byly prováděny na základě smlouvy o dílo č. smlouvy zhotovitele 142 ze dne 26. dubna 2012. Předmětem této smlouvy bylo kompletní zhotovení, tzn. kompletní dodávka a montáž tlakové splaškové kanalizace v obci Hať – objekt SO 02. Objednatelem stavby byla společnost VOKD, a.s., se sídlem Nákladní 1/3179, 702 80 Ostrava, zhotovitelem účastník řízení. Stavebně technická činnost byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení vydaného speciálním stavebním úřadem, Městským úřadem Hlučín, odbor životního prostředí a komunálních služeb, se sídlem Mírové náměstí 23, 748 01 Hlučín, dne 21. února 2011 [REDAKCE]. Investorem stavby byla obec Hať, IČ: 00635511, se sídlem Lipová 86, 747 16 Hať.

Existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení známa z protokolárně předaného obvodu staveniště, stavebního povolení, protokolu o vytyčení plynárenského zařízení a příslušné projektové dokumentace. Stanovisko k existenci sítí bylo dne 4. ledna 2012 správcem plynárenského zařízení vydáno pod zn. [REDAKCE]. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. v zájmovém území výstavby provedeno barvou. S polohou inženýrských sítí spolu s podmínkami provádění výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení byli zaměstnanci účastníka řízení prokazatelně seznámeni.

Účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, v souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“ dne 24. července 2012. Při těchto pracích došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, v důsledku čehož došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 191 m³ s dobou trvání úniku 30 minut, přičemž byla

přerušena dodávka zemního plynu k šesti odběratelům. K poškození plynárenského zařízení došlo prostřednictvím strojního mechanismu.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu.

K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo dle vyjádření účastníka řízení při odstraňování zeminy pro realizaci nové kanalizace, kdy při dočištění výkopu byl zachycen STL plynovod bagrem. Přípojka byla vytyčena, v době poškození nebyla neodkryta. Práce byly prováděny svévolně zaměstnancem bez předchozího pokynu k zahájení činnosti.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo něj navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 24. července 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, postupoval tak v rozporu s dikcí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 191 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut). V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu k šesti odběratelům.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa z protokolárně předaného obvodu staveniště, stavebního povolení, protokolu o vytyčení plynárenského zařízení a příslušné projektové dokumentace. Účastník řízení si tak měl být vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlakého plynovodu došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození tohoto plynovodu v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí ji však plně odpovědnou za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 191 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut). Svým jednáním tak ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 24. července 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Hať, v ulici Na Chromině, u domu č. p. 509, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „Hať – ČOV a splašková kanalizace“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 63, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové

podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlaký plynovod PE d 63, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 191 m³ s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut, v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu k šesti odběratelům, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení a dodávkách zemního plynu směrem k odběratelům.

Tímto svým jednáním se dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 31. prosince 2012 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt

spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit toto ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a nezvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození podzemního středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace, což bylo v rozporu s podmínkami provádění zemních prací uvedených ve stanovisku správce plynárenského zařízení, v protokolu o vytyčení plynárenského zařízení a v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení, k čemuž správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Naopak za polehčující okolnost bere správní orgán to, že došlo k vytyčení plynárenského zařízení v terénu a k poučení zaměstnanců účastníka řízení

o poloze inženýrských sítí a způsobu provádění zemních prací v jejich ochranných pásmech.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 63, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 191 m³, v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu k šesti konečným zákazníkům. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 30 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vycházel Úřad při stanovení výše pokuty z výkazu zisků a ztrát ke dni 31. prosince 2011, který je účetní jednotka povinna vyhotovovat v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Z výkazu zisků a ztrát vyplývá, že v účetním období roku 2010 vykázal účastník řízení hospodářský výsledek před zdaněním ve výši 623 000 Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši 788 000 Kč. V roce 2010 dosáhnul účastník řízení tržeb za výkony ve výši 47 720 000 Kč. V účetním období roku 2011 vykázal účastník řízení hospodářský výsledek před zdaněním ve výši 252 000 Kč a provozní výsledek hospodaření ve výši 485 000 Kč, přičemž tržby za výkony byly ve výši 33 966 000 Kč. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost

dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 25 000 Kč, a to za správní delikt podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Jakub Obůrka, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly